

---

11 Listopada

Dzielnice: Praga Północ

Osiedla: Nowa Praga

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od dat i wydarzeń historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1921

Opis

11 listopada 1918 - data przekazania przez Radę Regencyjną władzy nad podległym jej wojskiem Józefowi Piłsudskiemu, uznana następnie za symboliczną datę odzyskania przez Polskę niepodległości.

Przed wojną taką nazwę nosiła dzisiejsza ul. Młoda a do 1953.05.28 ul. Agrestowa oraz ul. Tkaczy.

Ciekawostki

Ulica, wytyczona w 1875, biegła wzdłuż esplanady fortu Śliwickiego, nazywała się w części Śliwicka, a w części Esplanadowa. Mieszkańcy zwali ją również „Smutną” lub „Smętną”, gdyż tędy przechodziły konduktory żałobne na cmentarze bródnowskie. Na jej końcu, przy torach kolejowych stały roгатki bródnowskie. Za czasów stacjonowania wojska w koszarach istniała tu duża infrastruktura pod żołnierzy: bary, panienki, sklepiki ze wszystkim... W 1899 ulicę przyłączono do Warszawy. Okres ożywienia budowlanego w tej okolicy przypadł na lata 1905-14, kiedy wzniesiono sporo kamienic czynszowych. W 1919, w pierwszą rocznicę odzyskania niepodległości, złączono ulice Śliwicką i Esplanadową w jedną i nadano im nazwę 11 Listopada. W 1928 puszczono ulicą linię tramwajową 21 na Bródno.

Stan obecny:

Nr 4: **kamieca Karola Dybicza**. Zbudowana w ok. 1904 roku wg proj. własnego architekta. Cegła pochodziła z cegielni Kopytów, której Dybicz był współwłaścicielem. Jego brat miał swoją kamienicę przy ul. Targowej 84.

Nr 15: **Dom mieszkalnych dla 36. Pułku Piechoty Legii Akademickiej**. Powstał w 1927 jako

jedyny z 3 domów, które miały powstać dla pułku.

Nr 17\19: **Koszary**. Powstały w 1875 w liczbie ok. 60. Do 1915 stacjonował tu 2. Orenburski Pułk Kozaków, a w domach obok prosperowały domy publiczne i bimbrownie. W czasie międzywojennym stacjonował tu 36. Pułk Piechoty Legii Akademickiej i pracował tu Józef Piłsudski. 01 i 02.08.1944 powstańcy próbowali zdobyć koszary, ale bez sukcesów.

Kamień. (róg Bródnowskiej) Upamiętnia 36 pułk piechoty Legii akademickiej i 1 pułk piechoty Obrony Pragi w czasie września 1939.

Nr 20: **Kamienica Ginsburgów**. Należała do braci Ginsburg, właścicieli fabryki BRAGE.

Nr 22: **Fabryka Wyrobów Gumowych BRAGE**. Założyli ją w 1918 Samuel i Sender Ginsburg. W 1935 pracowało tu 300 osób, produkowano uszczelki, gumowe zabawki, gumki, dętki. Dziś mieszczą się tu kluby: Skład Butelek i , Centrum Edukacji Artystycznej ŚLAD i teatr Academia.

Głaz. Upamiętnia płk Antoniego Władysława Żurowskiego, komendanta Praskiego Obwodu AK i dowódcę powstania na Pradze.

Nr 34: **Kamienica**. Powstała tuż przed I wojną, wyremontowana w 2002-3.

Nr 44: **Kamienica Barańskiego**. Powstała w 1899 dla Antoniego Barańskiego.

Nr 68: **Kordegarda**. Zwana również Rogatką. Powstała na pocz. XX w., był to budynek, gdzie składowano kamienie do brukowania ulic. Podobno tutaj NKWD mordowała żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego, jednak nie ma na to dowodów.

Wiadukt Kolei Obwodowej. Powstał w 1908 przy okazji rozbudowy kolei, kamienny, zaproj. przez inż. Aleksieja Lubickiego.

Data nadania nazwy: 1921.07.05
